

ŞİİR DEMETİ:

İSTANBUL TÜRKÜSÜ

İstanbul'da Boğaziçi'nde
Bir fakir Orhan Veli'yim;
Veli'nin oğluyum,
Tarifsiz kederler içinde,
Urumeli Hisarı'na oturmuşum;
Oturmuş da bir türkü tutturmuşum:
“İstanbul'un mermer taşları;
”Başıma da konuyor, konuyor aman martı kuşları;
“Gözlerimden boşanır hicran yaşları;
“Edâlim
“Senin yüzünden bu hâlim.”

“İstanbul'un orta yeri sinema;
“Garipliğim, mahzunluğum duyurmayın anama;
“El konuşur, sevişirmiş, bana ne?
“Sevdâlim,
“Boynuna vebâlim!”.

Orhan Veli Kanık

Hazırlayan: Esra YÜCEL

KORKTUĞUM ŞEY

Gün çekildi pencerelerden
Aynalar baştan başa tenhâ.
Ses gelmez oldu bahçelerden,
Gök yüzleri döndü siyâha.

Sular kesildi çeşmelerden,
Nerden dolacak bu tas, nerden?
Nerkislerin açtığı yerden
Ey kuş uçurtmayan ejderha!

Korkuyorum bu gecelerden
Benim şimdi beni seyreden.
Bel bağladığım tepelerden
Gün doğmayabilir bir daha.

Cahit Sıtkı TARANCI

Hazırlayan: Esra YÜCEL

MASAL

**Çocuk gönlüm kaygılardan âzâde
Yüzlerde nur, ekinlerde bereket,
At üstünde mor kâküllü şehzâde;
Unutmaya başladığım memleket.**

**Şakağında annemin sıcak dizi,
Kulağında falcı kadının sözü
Göl başında padişahın üç kızı,
Alaylarla Kafdağı'na hareket.**

Orhan Veli Kanık?

Hazırlayan: Esra YÜCEL

ŞÂİR

Eşyâyı tanıırken hepimiz sâde dışından,
Esrârına yol bulduk onun anlatışından,
Cemşîd eli dökmüşse nasıl câma sabûhu,
Mânâyı odur lâfza koyan, maddeye rûhu.
Bir mu'cizenin lûtfuna ermiş gibi yer yer
Can buldu asâsiyle dokundukça şekiller.

Her şekle hulûl ettiği günden beri bir can
Pervânede âşık görünür, şûlede cânan.
Şâir kanı gezmiş gibi mermer damarında
Hulyâlar uçar heykelin a'mâ nazarında.
Şi'rinde hayâl etmese endâmını yârın
Yalnız baş ucundaydı güzel servi mezârın.

Gün geldi hayât ufkunu dar buldu cihanda,
At sürdü şeref mülküne Fâtih'le bir anda,
Gün geldi Muhammed'le nebî hâline girdi,
Gök perdenin ardında ne sır varsa belirdi.

.....
Onlar ki beşer hayrına doğmuş, yaşamışlar,
Onlardan eserdir bu duyuşlar, bu dalışlar...
Onlar ki yanan fecr idiler dağda, denizde,
Her manzara onlardan akistir içimizde...
Onlar ki bugün gökte birer kasma çekildi,
Devrinde fakat hangisi mes'ud olabildi?
Varsın seni ömrünce azâbın kolu sarsın
Şâir! Sen üzüldükçe ve öldükçe yaşarsın!

FARUK NAFİZ ÇAMLIBEL
Hazırlayan: Sevcan KARA

**Geçen akşam eve geldim. Dediler: Seyfi Baba
Hastalanmış yatıyormuş.**

—Nesi varmış acaba?

**—Bilemeyiz, oğlu haber verdi geçerken bu
sabah.**

**—Keşke ben evde olaydım... Esef ettim, vah vah!
Bir fener yok mu, verin... Nerde sopam? kız çabuk ol...
Gecikirsem kalırım beklemeyin... Zîrâ yol
Hem uzun, hem de bataktır...**

—Daha âlâ, kalınız:

**Teyzeniz geldi, bu akşam değiliz yalnız.
Sopa bir elde, kırık camlı fener bir elde;
Boşanan yağmur iliklerde, çamur ta belde!
İki üç yüz sene evvel döşenen kaldırımının
Câ-be-câ yâd-ı nihânîsi olup, bastonumun
Nâdiren yoklayarak bulduğu ahcâr-ı remîm
Üzerinden sekerek hayli zamanlar gittim.**

Daha seyrekleşivermez mi o taşlar giderek,
Düştü artık bize göllerde seyâhat etmek!
Yakamozlar yaparak her iki yandan fenerim,
Zevrak-âsâ yüzüyorduk, o yüzer ben yüzerim!
Çok mu yüzdük, bilemem toprağı bulduk neyse;
Fenerim başladı etrafını tek tük hisse.
Vâkıâ ben de yoruldu, o fakat pek yorgun...
Bakıyordum daha mahmurluğu üstünde onun:
Kâh olur; kör gibi çarpar sıvasız bir duvara,
Kâh olur mürde şuâtı düşer bir mezara;
Kâh bir sakfı çökük hânenin altında koşar;
Kâh bir ma'bed-i fersûdenin üstünden aşar;
Vakt olur pek sapa yerlerde bakarsın dolaşır;
Sonra en korkulu eşhâsa çekinmez sataşır;
Gecenin süt-re-i yeldâsını çekmiş, uryan,
Sokulup bir saçağın altına gûyâ uyuyan
Hânüman güm-şüde binlerce sefilân-ı beşer;
Sesi dinmiş yuvalar, hâke serilmiş evler;
Kocasından boşanan bir sürü nisvân-ı zelîl;
Lânesinden atılan bir alay etfâl-i sefil;
Lücce-î zulmet içinden kabaran mezbeleler:
Evi sırtında sokaklarda gezen âileler!
Gece reh-zen, sabah olmaz mı bakarsın sâil!
Serserî, derbeder, âvâre, harâmî, kâtil;
Ne kadar manzaralar varsa nazar-sûz ve rezîl,
Bana göstermeden olmazdı bizim kör kandil!
Ya o bîçâre de rahmet suyu nûş-eyleyerek,
Hatm-i enfâs edivermez mi hemen “cız!” diyerek?
O zaman sâmi'anın, lâmisenin sevkıyla
Yürüyen körlere döndüm o ne dehşetti hele!
Sopam artık bana hem göz, hem ayak, hem eldi...
Ne yalan söyleyeyim kalbime haşyet geldi.

Hele yârabbi şükür, karşıdan üç tâne fener
Geçiyor... sapmayarak doğru yürürlerse eğer,
Giderim arkalarından... Yolu buldum zâten.
Yolu buldum, diyorum, gelmiş iken hâlâ ben!
İşte karşımda bizim yâr-ı kadîmin yurdu!
Bakalım var mı ışık? Yoksa muhakkak uyudu.
Kapının orta yerinden ucu değnekli bir ip
Sarkıtılmış olacak, bir onu bulsam da çekip
Açıversem... İyi ammâ kapı zaten aralık...
Gâlibâ bir çıkan olmuş... Neme lâzım artık

Girerim ben diyerek kendimi attım içeri,
Ayağımdan çıkarıp lâstiği geçtim ileri.
Sağa döndüm, azıcık gitmeden üç beş basamak
Merdiven geldi ki zorçaydı biraz tırmanmak!
Sola döndüm, odanın eski şayak perdesini
Aralarken kulağım duydu fâkirin sesini:

— — Nerde kaldın beni hiç yoklamadın evlâdım!
Haklısın, bende kabâhat ki haber yollamadım
Bilirim çoktur işin, sonra bizim yol pek uzun...
Hele dinlen azıcık, anlaşılın yorgunsun.
Bereket versin ateş koydu, demin koşu kadın...

Üşüyorsan eşiver mangalı, eş eş de ısın.
Odanın loşluğu kasvet veriyor pek baktım,
Şu fener yansa deyip, bir kutu kibrit çaktım!
Hele son kibriti tuttum da yakından yüzüne,
Sürme çekmiş gibi nûr indi mumun kör gözüne!
O zaman nîm açılıp perde-i zulmet nâgâh,
Gördü bir sahne-i üryân-ı sefâlet ki nigâh,
Şair olsam yine tasviri olur bence muhâl:
O perişanlığı derpîş edemez çünkü hayâl!
Çekerek dizlerinin üstüne bir eski abâ
Sürünüp mangala yaklaştı bizim Seyfi Baba:
— — İhlamur verdi demin komşu... Bulaydık şunu bir.
— — Sen otur ben ararım.

— — Olsa içerdik iyidir...

Aha buldum, aramak istemez oğlum, gitme...
Ben de bir karnı geniş cezve geçirdim elime,
Başladım kaynatarak vermeye fincan fincan,
Azıcık geldi bizim ihtiyarın benzine kan.
— — Mehmet Ağa'nın evi akmış. Onu aktarmak için
Dama çıktım, soğuk aldım oluyor on beş gün.
Ne işin var kiremitlikte a sersem desene!
İhtiyarlık mı nedir şaşkınım oğlum bu sene.
Hadi aktarmayayım... kim getirir ekmeğimi?
Oturup kör gibi nâmerde el açmak iyi mi?
Kim kazanmazsa bu dünyada bir ekmek parası:
Dostunun yüz karası, düşmanının maskarası!
Yoksa yetmiş beşi geçmiş bir adam iş yapamaz;
Ona ancak yapacak beş vakit abdestle namaz.
Hastalandım, bakacak kimseciğim yok; Osman

Gece gündüz koşuyor iş diye, bilmem ne zaman
Eli ekmek tutacak! İşte saat belki de üç,
Görüyorsun daha gelmez... Yalnızlık pek güç.
Bâzı bir hafta geçer uğrayan olmaz yanıma.
Kimsesizlik bu sefer tak etti artık canıma!
— — Seni bir terleteyim sım sıkı örtüp bu gece:
Açılırsın sanırım terlemiş olsan iyice.

İhtiyar terleye dursun gömülüp yorganına...
Atarak ben de geniş bir kebe mangal yanına,
Başladım uyku taharrîsine, lâkin ne gezer?
Sızmışım bir aralık, neyse, yorulmuş da meğer,
Ortalık açmış uyandım. Dedim artık gideyim:
Önce ammâ şu fakîr âdemi memnûn edeyim.
Bir de baktım kitek onluk bile yokmuş kesede;
Mühürüm boynunu bükmüş duruyormuş sâde!
O zaman koptu içimden şu tahassür ebedî:

Ya hamiyyetsiz olaydım, ya param olsa idi!

Mehmet Akif Ersoy

Hazırlayan: Müjdat Emen

©<http://www.ege-edebiyat.org>